

AYÇİÇEĞİNDE GÜBRELEME

Tarımsal üretimde maliyet unsuru dikkate alınırken en önemli girdilerden birisi de gübredir. Maksimum düzeyde ürün elde etmek için fazla gübre atmak gerekmez. Optimum verim seviyesi analiz sonuçlarına göre değerlendirilerek hedef ürünün %95 verim dikkate alınarak gübre miktarı tespit edilmelidir. Hiç bir zaman tavsiye edilmeyen gübre atılmamalıdır. Yapılan araştırmalara göre iyi bir gübreleme ile verim de ortalama olarak %10-15 arasında bir artış sağlanmaktadır.

Ayçiçeği birim sahadan kısa zamanda çok fazla kuru madde yapan bir bitkidir. Gelişmenin kritik döneminde (10 çift yapraklı dönem) dekara 160kg. olgunluk döneminde ise 900kg civarında kuru madde oluşturmaktadır. Bu nedenle toprakta yeteri kadar istifade edilebilir bitki/besin elementi bulunması gerekmektedir. Ayrıca, üst üste ayçiçeği emininden kaçınılmalı ve münavebe bitkisi olarak ekilmelidir. Ayçiçeğine fazla azot verilmesi bitkinin normalden daha fazla uzun olmasına, gevşek ve kuvvetsiz kalmasına, hastalıklara karşı direncinin azalmasına, tohumda yağ oranının düşmesine ve yatmalara neden olmaktadır. Fosfor ayçiçeğinin vegetatif gelişme devresinde organik madde yapımı için lüzumlu olduğu gibi fosforun % 40'ı genaratif devrede kullanılmaktadır. Fosforu noksan olan ayçiçeğinin sapları ince ve uzun yapıya olur, buna bağlı olarak dane veriminde azalma görülür. Fosforun fazlalığı ise ayçiçeği bitkisinin kök boğazının kalınlaşmasına, yatmaya ve kurağa karşı dayanıklılığının artmasını sağlar. Ayçiçeği gelişmesi için gerekli üç ana besin maddesinden en fazla potasyum ve sonra fosfora karşı isteklidir. Azot ihtiyacı fosfor ve potasyuma karşı azdır. Yapılan bir araştırmaya göre dekarda 130 kg. dane ve 750 kg. bitki aksamı elde edilen ayçiçeğinin topraktan saf besin maddesi olarak 5,5 kg/azot, 4,1kg/fosfor, 36 kg/potasyum ve 13,3 kg/kalsiyum kaldırdığı tespit edilmiştir.

Ayçiçeğine Atılacak Gübre Hesap Edilirken Şu Hususlara Dikkat Edilmelidir:

a-Dekardan elde edilmesi istene ürün miktarı

b-Toprakta bulunan besin maddeleri oranı

c-Ayçiçeğinin ekim yapıldığı bölgeye göre besin ihtiyacı

d-Bir önce ekilmiş olan bitkinin topraktan kaldırmış olduğu besin maddesi miktarı dikkate alınarak bölgeler itibariyle toprak analiz sonuçlarına göre tavsiye edilen gübreler tespit edilerek kullanılmalıdır. Genel bir kaide olarak gübrelemede fosforlu ve ihtiyaç varsa potasyum gübrelere tamamı ve azotlu gübrenin yarısı ekimle banda verilmeli, azotlu gübrenin diğer yarısı ise ilk çapada sıra arsına verilmelidir. Kompoze gübreler ekimle birlikte bir defada tohum yatağına verilmesi gerekmektedir.

Topraktaki bitki besin elementlerinin mevcudiyeti tespit edilmediği durumlarda genel bir kaide olarak tavsiye edilen gübre miktarları ise;

1-Taban gübresi

a-15-15-15 kompoze gübrede 30-40 kg/da

b-20-20-0 kompoze gübresde 20-30 kg/da

c-DAP gübresinden 15-20 kg/da

2-Üst Gübre (çapa ile birlikte verilmelidir.)

a-Amonyum nitrat gübresinden 20-25 kg/da

b-Amonyum sülfat gübresinden 25-30 kg/da

Akdeniz Bölgesinde Toprak Analiz Sonuçlarına Göre Ayçiçeğinin Azotlu Gübre İsteği

Tarım Şekli	Topraktaki Org. Madde Miktarı (%)			
	0,-1,0	1,1-2,0	2,1-3,0	3+
Sulu	20	19	18	16
Kuru	13	12	10	8